

Jaargang 5, maart 2018
Verkoopprijs € 1,95

Natuurhus

Almelo

Foto omslag: Yvonne Kuiphuis

Het was een bescheiden aftrapje

Op zaterdag 3 februari kwam voor de eerste keer een groep 'Vrijwilligers Doe-park De Hagen' bijeen bij de Hagenborgh. Het waren degenen die hadden aangegeven op zaterdagochtend beschikbaar te zijn. De opkomst was verrassend groot met 14 personen.

Het enthousiasme spetterde er aan alle kanten vanaf, iedereen had er echt zin in om de handen flink uit de mouwen te steken. Vanzelfsprekend een ruime gezellige koffiepauze, goed voor de saamhorigheid.

We hebben onmeunig veel zwerfvuil verzameld en herfstbladeren bijeen geharkt, alles volgens de wet van Henk: "Als je een bouwval gaat opknappen, begin je met opruimen en schoonmaken."

Het gaat sowieso goed met de aanmelding van vrijwilligers. Het totale aantal ligt nu op ruim 40, maar we kunnen er altijd meer gebruiken. Hoe groter de pool, des te beter kunnen we spreiden.

Aanmelden bij de coördinatoren van vrijwilligers Doe-park De Hagen!

Hans van Gerwen: 06 51 06 57 70

Martin Peeters: 06 13 82 88 19

Hans van Gerwen

Heeft u een idee, vraag, artikel of foto? Neem contact op via redactie@natuurhusalmelo.nl. Sluitingsdatum kopij voor het volgende nummer is 15 april 2018.

Colofon:

Het Natuurhusblad is een gezamenlijke uitgave van: AstronA, Imkersvereniging 't Iemenschoter, IVN, Groei & Bloei, KNNV en Nivon

Oplage: 900 exemplaren

Uitgave: Maart 2018

Redactiewerkgroep: Annemarie van Hofwegen - Dave Mason - Jurgen Foortjes - Geesje Vinke - Ron Poot - Yvonne Kuiphuis

Eindredactie: Maartje Ahne, StraC Communicatieadvies

Vormgeving: Jos van het Reve, Weidevogel Reclameproducties

Drukwerk: Blad.nl

Lid worden?

Aanmelden of afmelden kan via de ledenadministratie van uw vereniging:

- AstronA: Edwin Sarink, info@astrona.nl
- Groei en Bloei: Elise Meijer, info@almelo.groei.nl
- 't Iemenschoter: info@iemenschoteralmelo.nl
- IVN: jwbulters@gmail.com
- KNNV: secretaris@twenthe.knnv.nl
- Nivon: info@nivonalmelo.nl

Contactgegevens Natuurhus Almelo:

Tijdelijk Natuurhus, Deldensestraat 205,
7601 RT ALMELO
Geopend op maandag, dinsdag en woensdag van
13.00 - 16.00 uur. Telefonisch bereikbaar tijdens
openingstijden: 0546 451 483

Emailadressen Natuurhus Almelo

Algemeen mailadres (webmaster):	info@natuurhusalmelo.nl
Bestuur stichting Natuurhus Almelo (secretariaat):	secretaris@natuurhusalmelo.nl
Foto's en artikelen voor het Natuurhus blad:	redactie@natuurhusalmelo.nl
Aanmelden van vrijwilligers:	vrijwilliger@natuurhusalmelo.nl
Natuur- en milieueducatie scholen:	onderwijs@natuurhusalmelo.nl
Jeugdactiviteiten Scharrelkids:	scharrelkids@natuurhusalmelo.nl
Adreswijzigingen en aanmeldingen vrienden:	administratie@natuurhusalmelo.nl

Inhoud Inhoudsopgave

Bestuur ... Ben van Veenen (Natuurhus Almelo)	4
Creatief in Elektriciteit ... Bert Doldersum (Natuurhus Almelo)	6
Nieuw in de bibliotheek ... Truus Hoesseler (Natuurhus Almelo)	7
Kern met Pit ... Maryke Kwant (IVN)	8
Gezoem ... Jurgen Foortjes ('t Iemenschoter)	10
Lente, Leeuw en Lichtjaren ... Edwin Sarink (AstronA)	12
Vlam- en Paardenkopnevel ... Dave Mason (AstronA)	14
In beeld: Citroenvlinder ... Ron Poot (KNNV)	16
Activiteitenkalender	17
Uit de hand gelopen hobby ... Giny de Jong (Groei & Bloei)	20
Focus op waterdieren: Bootjes in het water ... Eveline Stegeman-Broos (KNNV)	22
Goudwespen ... Henri Jansen (IVN/KNNV)	24
Padden veilig overgezet ... Wiepke van de Vliet (IVN)	26
IVN Zomerweek 2018: Land van Heerlijkheden ... (IVN)	27
Natuur geneest: Blauwe bosbes ... Pierre Marnette (KNNV)	28
Van de jonge natuurliefhebbers ... Yvonne Kuiphuis en Lynn Smit (IVN)	30
In het zonnetje: Henk Jansen ... Jenny van Dorsten (IVN)	32

De schop in de grond!

Ben van Veenen, Natuurhus Almelo

De komende tijd worden de activiteiten van de Stichting Natuurhus Almelo zichtbaar voor het publiek. In februari is de schop in de grond gegaan voor de start van de herinrichting van Hagenpark, dat een echt Doepark gaat worden.

Achter de schermen is de stichting, en in het bijzonder de projectgroep, al een tijd bezig met de voorbereidingen. Dat moest zorgvuldig gebeuren, want het gaat immers om een openbaar park op een prominente plek in de stad. We hebben groen licht van de eigenaar, de gemeente Almelo en zijn in februari met het werk begonnen. We schakelen twee aannemers in en waar mogelijk worden zoveel mogelijk onderdelen door vrijwilligers van de zes verenigingen uitgevoerd en leerlingen van het AOC en ROC. De klussen worden in fasen uitgevoerd. De werkzaamheden lopen de rest van het jaar door.

Natuurspeelplaats

Het werk begint met het realiseren van een natuurspeelplaats, middenin het park. Met ruim 72.000 inwoners waarvan bijna 10.000 kinderen in de leeftijd van 0-12 jaar, is zo'n voorziening in de stad van groot belang. Het Doepark is omsloten door bebouwing en op loopafstand ligt het IKC de Hofkamp (2 basisscholen en kinderopvang). De natuurspeelplaats zorgt voor een bijzondere combinatie van natuur- en milieueducatie

(NME) en duurzaamheid, aantrekkelijk voor onderwijsklassen en een prettige vrijetijdsbesteding door de week of in het weekend.

De natuurspeelplaats is altijd toegankelijk, ook voor mindervaliden. In het kader van de NME-taken wordt deze vaak gebruikt door onderwijsklassen. Kinderen maken op een attractieve en leerzame wijze kennis met de waterkringloop en het opvangen van hemelwater. Er valt genoeg te ontdekken in het park! Het IVN is van oudsher de vertrouwde partij om veel van deze taken op zich te nemen. Activiteiten van de scharrelkids op zondag of de kinderactiviteiten in de buurtmoestuin.

Samen met andere organisaties van het Natuurhus willen we gaan kijken naar verdere invulling van activiteiten, zodat we een breed en bruisend aanbod krijgen. Als onderdeel van de natuurspeelplaats zal er ook een afgeschermd speelpark komen voor de allerkleinsten van 0 tot 6 jaar, zodat ook deze doelgroep op een actieve, veilige manier in contact komt met de natuur.

Almelose Aa

De Almelose Aa, hier ook wel 'De Hagen' genoemd, ligt direct aan het park. Door de oever aan de zijde van het park natuurlijk in te richten, is de beek te beleven als onderdeel van het park. Het waterschap Vechtstromen, als beheerder van de Aa, is partner bij deze herinrichting en draagt financieel bij.

Langs de natuurlijke oever van de Almelose Aa loopt een educatief pad, dat zowel voor kinderen als volwassenen interessant en uitdagend is. Studenten van het AOC Almelo gaan een speciale app maken voor dit pad.

Paviljoen

De natuurspeelplaats zal ook aantrekkingskracht uitoefenen op gezinnen die 'terloops' het park bezoeken, bijvoorbeeld na het winkelen in de stad. Een horecaterras bij de natuurspeelplaats is een aantrekkelijke combinatie voor ouders en grootouders. Om het park goed te laten functioneren voor bezoekers en vrijwilligers is op een centraal punt een verblijf als verzamelpunt noodzakelijk.

Het paviljoen wordt, vooral vanwege de financiering, kleiner dan oorspronkelijk is bedacht. Het paviljoen krijgt een uitnodigend karakter door een architectuur met een transparante, open en prettige uitstraling.

De projectgroep wil er een klimaatneutraal onderkomen van maken. Als onze stakeholders hun getoonde interesse daadwerkelijk omzetten in concrete toezeggingen, dan zou het zelfs een klimaatplus-paviljoen kunnen worden. Het paviljoen biedt voldoende ruimte om groepen te ontvangen en om NME-materialen voor uitleen te bewaren.

Wat kunt u doen?

Het park wordt een pareltje voor de stad én voor de buurt. We hebben veel inzet van vrijwilligers nodig, maar ook van bedrijven die deels pro deo en deels tegen betaling werkzaamheden uitvoeren. De provincie en gemeente dragen financieel bij aan de realisatie van het Doepark. Buurtbewoners worden met nadruk uitgenodigd om samen met andere vrijwilligers mee te helpen.

Ook na de herinrichting kunnen we uw hulp gebruiken bij het beheer, onderhoud en de activiteiten van het Doepark. Als u voortreffelijke taarten kan maken, of een lekkere pan met soep, alles is zeer welkom!

Meehelpen? U kunt zich aanmelden via park@natuurhusalmelo.nl bij Martin Peeters, 06 13 82 88 19 en/of Hans van Gerwen, 06 51 06 57 70. Zij coördineren de inzet van vrijwilligers voor het park.

Zin in een nieuwe uitdaging in
2018?

Kom helpen bij 'Doepark de
Hagen' van het Natuurhus!

Creatief met Elektriciteit

Bert Doldersum, Natuurhus Almelo

Een belangrijke taak van het Natuurhus is educatie. In het Tijdelijk Natuurhus aan de Delden-sestraat is veel materiaal opgeslagen, zoals leskisten, dvd's en boeken. Deze materialen kunnen door (basis)scholen worden geleend om bij de lessen te gebruiken. Daar wordt veel gebruik van gemaakt, maar het Natuurhus geeft zelf ook lessen! Docente Anette Smit, geeft met behulp van de leskist 'Elektriciteit' al enkele jaren les binnen de Verlengde Schooldag (VSD). Haar lessen-cyclus heeft de werktitel 'Creatief met Elektriciteit'.

Verlengde Schooldag

De VSD is een onderwijsprogramma van Scoop Welzijn binnen de Brede Buurt School (BBS) dat is gericht op het creëren van betere ontwikkelingskansen voor kinderen van 4 tot 12 jaar, op het vergroten van hun zelfstandigheid en op het verbeteren van de cognitieve en sociale vaardigheden. De VSD speelt zich af na de normale schooltijd, meestal van half drie tot half vier. Docenten laten dan groepen leerlingen kennis maken met zeer uiteenlopende activiteiten, die nauwelijks of helemaal niet in de reguliere lessen aan bod komen, zoals bloemschikken, yoga, Engels en koken en vele andere. Dit schooljaar geven ruim twintig docenten hun lessen in vier perioden van zes lessen aan geselecteerde, op basis van hun minder kansrijke populatie, basisscholen in Almelo.

Lessen en doelen

De lessen van Anette zijn geschikt voor leerlingen uit de groepen 5 tot en met 8. De afgelopen periode is zij, gesteund door zus Renée, aan de slag gegaan op De Kubus en op De Zegge om de kinderen de basisprincipes van elektriciteit bij te brengen. Eerst is geoefend met het aanleggen van stroomketens, daarna konden

de kinderen zich creatief uitleven met het creëren van 'bibberbotjes', een soort zenuwachtige robotjes op lange pootjes en met het fabriceren van een elektrische auto met bestuurder.

Tijdens de lessen zijn de leerlingen druk met het ontwikkelen van belangstelling voor techniek en voor elektriciteit in het bijzonder (ook meisjes vinden dit leuk!). Daarnaast zijn ze ongemerkt bezig met het verbeteren van de fijne motoriek en het sociale gedrag, want er moet veel worden samengewerkt en met anderen rekening worden gehouden.

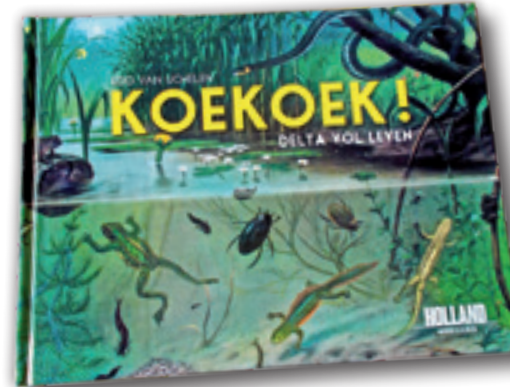
Door de enthousiaste reacties van de kinderen worden ook de ouders positief beïnvloed, zodat deze lessen van het Natuurhus een kleine, maar waardevolle bijdrage leveren aan het kansrijker maken van deze leerlingen.

In de tweede periode, in januari en februari 2018, was het Natuurhus weer betrokken bij de lessen in de VSD.

Nieuw in onze Groene Bibliotheek

Truus Hoessler, Natuurhus Almelo

Koekoek! Delta vol leven! Auteur: Edo van Uchelen

Dit boek van de bekende bioloog, natuurfotograaf en schrijver Edo van Uchelen laat in woord en beeld zien hoe gevarieerd en dynamisch onze natuur is. Hoe soorten verdwijnen, komen en soms zelfs terugkomen. Zo zijn zeearenden, bevers, kraanvogels en zelfs de wolf gewoon in onze Nederlandse delta te zien. Er komt weer ruimte voor de natuur, waardoor het ecosysteem zich langzaam herstelt. Rode draad zijn de onvergetelijke schoolplaten van M.A. Koekoek. Het boek bevat vele prachtige foto's en afbeeldingen in kleur. Tevens vindt u er vele wetenswaardigheden en tips over onder andere vogels spotten, natuurfotografie en natuur-tuinieren. Al met al een aanrader voor een breed publiek van natuurliefhebbers.

Noord- en Zuidpool Auteur: Barbara Taylor

Dit boek is geschikt voor kinderen vanaf ongeveer 10 jaar en ouder, maar zeker ook voor volwassenen! In het boek Noord- en Zuidpool wordt het leven op de polen beschreven. Duidelijke afbeeldingen en korte teksten laten ons kennismaken met de dieren, planten en mensen, die ondanks de barre omstandigheden weten te overleven. Tevens wordt besproken welke bedreigingen ons mooie poolrijk kent. Een mooi en leerzaam boek!

Programmatip! Binnenste Buiten

Ik kijk nooit TV vroeg op de avond, maar had hem een tijdje geleden toch al om 18.45 uur aan staan en ontdekte een heel mooi programma op NPO 2. Het bestaat al een aantal jaren, maar misschien kent u het nog niet. 'Binnenste Buiten' is een dagelijks lifestyle-programma bij de KRO-NCRV. Er komen verschillende onderwerpen aan bod waarbij een gezond, milieubewust en duurzaam leven centraal staat.

Zo bieden bewoners een kijkje in hun droomwoning, duurzaam gebouwde eco-huis of laten hun bijzondere interieur zien. Er is aandacht voor mooi aangelegde tuinen en biologisch tuinieren. U kunt zien hoe mensen historisch groen liefdevol in stand proberen te houden. Eigenzinnige boeren, telers, brouwers en andere lekkerbekken tonen trots hun biologische, vaak duurzaam geproduceerde producten. De Binnenste Buiten-koks bereiden elke dag een inspirerend gerecht. Een boswachter neemt de kijker tenslotte mee op een verrassende reis door de Nederlandse natuur.

En dan nog even dit!

In het vorige nummer van ons blad heb ik u verteld over de bioscoopfilm 'De wilde stad'. Deze film gaat over het bijzondere leven van dieren en planten in de stad, in dit geval Amsterdam. De première van deze film is uitgesteld en als het goed is nu vanaf 1 maart in de bioscoop te zien.

Inmiddels staat onze tentoonstelling 'Natuur in de stad' in de bibliotheek Almelo. Deze sluit prima aan bij de film. Heeft u hem nog niet gezien in de Hagenborgh? Dan kunt u, eventueel samen met uw (klein)kinderen deze leuke en leerzame tentoonstelling tijdens de openingstijden van de bibliotheek gratis bezoeken!

Nieuws

Kern met pit: tentoonstelling basisscholen

Maryke Kwant, IVN

Al jaren wordt er door de vrijwilligers van het Natuurhus Almelo/IVN een jaarlijkse tentoonstelling georganiseerd voor basisschooljeugd. De groepen 7 en 8 van alle basisscholen uit Almelo worden uitgenodigd. Op locatie krijgen zij informatie over een bepaald onderwerp, dit wisselt per jaar, en krijgen op een speelse wijze vragen over de informatie. Dit jaar was het 'natuur in de stad'.

In de voorgaande jaren werd gebruik gemaakt van herbruikbare panelen en werd de informatie handmatig op de panelen geplakt. Omdat dit niet meer aansluit bij de manier van lesgeven en de belevingswereld van de kinderen, is voor dit jaar een andere opzet voorzien. Met behulp van zogenaamde doepanelen wordt een meer interactieve vorm van kennisdeling beoogd. Kinderen kunnen dan zelf ontdekken en beleven aan de hand van de panelen.

Wat was ons doel?

Het eerste doel was drie extra vrijwilligers voor onze werkgroep, om de tentoonstelling te bemannen, maar ook om structureel aan te haken bij de werkgroep. Omdat we de kinderen meer zelf wilden laten ontdekken, hebben we dit jaar doewanden (torentjes) gemaakt, doel twee. Hiervoor was ook extra hulp nodig. Het geld dat we door Kern met pit kunnen inzetten, is voor de doewanden. Er lag nog niets en de inzet was: 4 torentjes. De torentjes bestaan uit 4 doepanelen in een vierkant aan elkaar vast. In totaal zijn er dus 16 doepanelen gemaakt.

Doelen behaald

Drie nieuwe werkgroepleden hebben geholpen bij de panelen en de bezetting van de tentoonstelling. Daarnaast zijn de torentjes gerealiseerd. Vier torentjes waarop verschillende 'doe-dingen' mogelijk waren:

- Waar zit wat op een boom (kleef de kruin, wortel, blad, stam etc. op de boom)
- Hoe lang is de route die een marter af kan leggen (ondergrond met de route en een meetlint)
- Hoe lang doet afval er over om te vergaan (druk de juiste knopjes in; verbind afval met jaren)
- Voelpaneel afval
- Hoe werkt de afvoer van je gootsteen, wat is een zwanenhals
- Welke vogels zitten in welke nestkastjes
- Waar vind je de parken van Almelo (parken bij de juiste letter schrijven)
- En meer...

Realisatie torentjes veel werk

Gelukkig hebben we daar veel hulp bij gekregen. Iemand heeft alles getekend en daarna alles gekocht en in elkaar gezet. Een hele grote klus. Het probleem was dat we veel meer begroot hadden dan binnen kwam. De subsidies aanvragen wilde niet goed lukken. We hebben geld gekregen van Rabobank en burendag. Het is, dankzij het vele werk, toch gelukt om het binnen dat bedrag te realiseren. Goed gebruik maken van acties en flink rondkijken leverde al snel veel op.

De grootste winst was het systeem wat gebruikt is om de panelen op te hangen. Door voor een ander systeem te kiezen is veel winst gehaald. We hebben vier panelen vastgemaakt aan de palen met simpele haken, die voor schuttingen gebruikt worden. De rest is een haak die in een beugeltje valt. Het hout voor de panelen is in de winkel op maat gezaagd: 18 panelen, 72 verbindingen. De panelen hebben we samen geleverd en de onderwerpen verdeeld onder de werkgroepleden.

Hoe ging de tentoonstelling?

De tentoonstelling was van 7 oktober tot 22 oktober 2017 geopend. 358 leerlingen hebben de tentoonstelling bezocht. Het grootste deel heeft zich in de weken voor de tentoonstelling aangemeld. De bekendheid is gezocht via huisbladen, Facebook en bezoek van de werkgroepleden aan de scholen. Vier klassen zijn aangemeld, nadat een docent de tentoonstelling bekeken had bij opening.

De tentoonstelling was op de twee zondagen geopend voor iedereen. Er zijn op de beide zondagen ongeveer 35 mensen geweest. Dat was minder dan andere jaren. De animo voor de tentoonstelling was ook lager dan de voorgaande jaren. Door de leerkrachten te bevragen, hebben we een aantal redenen kunnen achterhalen:

- aantal leerlingen loopt heel hard terug,
- er is veel aanbod aan allerlei activiteiten waar scholen aan mee kunnen doen, er moeten keuzes gemaakt worden,
- moeilijk om mensen te vinden om mee te fietsen,
- de tijd die het vraagt een uur plus het heen en terug rijden.

Een aantal mensen heeft hard gewerkt om alles op tijd af te hebben. Het is ons gelukt om nieuwe doepanelen te maken. We hebben daar ongelooflijk veel hulp bij gekregen. Bedankt! Het zag er allemaal heel netjes uit.

Wat vinden we zelf als werkgroep?

In een vrij korte tijd hebben we een leuke tentoonstelling neergezet. Het zag er allemaal netjes uit. We waren zelf vooral heel enthousiast dat de panelen nu gedrukt zijn. Niet meer geplakt en geknipt met de hand. De kinderen en leerkrachten waren enthousiast.

Werkgroep en leden

We hebben drie nieuwe leden bij de werkgroep. Daar zijn we heel blij mee. En we zijn ook nog verder gegroeid! Niet alleen de deelname aan de werkgroep maar ook de groep om ons heen is gegroeid, denk hierbij aan:

- mensen die helpen bij de bemensing van de tentoonstelling,
- bij de aankleding van de ruimte hebben diverse mensen geholpen,
- veel hulp gekregen bij het aanvragen van subsidies
- technische mensen

Bij deze nieuwe manier van werken, merken we dat we vooral veel technische hulp nodig hebben.

Onze toekomstplannen

●De torentjes kunnen spannender. Daar gaan we over denken, hoe we dat volgend jaar kunnen uitvoeren. We willen zelf wat meer klussen. Dit jaar hebben we al de eerste lessen gehad. Iets ophangen of bevestigen. De groep technische mensen uitbreiden.

Hoe krijgen we meer bezoekers?

We hebben het er nog niet uitvoerig over gehad, dat gaan we eerdaags wel doen. We hebben al eerder geïnformeerd bij leerkrachten wat eventuele verbeterpunten zijn. Twee leerkrachten geven dat elk jaar aan. Meestal nadat ze zelf de lesstof besproken hebben, dat geeft een beter beeld hoe leerlingen de stof opgenomen hebben. Dit jaar hebben we ook vier eerste klassen (praktijkonderwijs) gehad. We moeten nog bespreken hoe dat is bevallen.

Vrijwilligers gaan we nog over denken. Er is een nieuw initiatief in Almelo, Almelo voor elkaar, daar gaan we zeker kijken.

De titel van de volgende tentoonstelling wordt:

De vier elementen: Water, vuur, lucht en aarde.

Een deel van de tentoonstelling was nog te zien in het stadhuis en de bibliotheek

Hogere liefde

Jurgen Foortjes, 't Iemenschoer

Ik lees graag over hoe de bij in het verleden betekenis had voor de mens en hoe de mens met dit diertje omging, er naar keek en erover dacht. En dan blijkt dat zowat iedereen die in onze geregistreerde wereldhistorie enige betekenis heeft gehad, ook wel wat te melden had over de diepere betekenis van de bij.

Zo kwam ik het volgende citaat tegen: "De bij hield voor de mens de belofte in dat hij hem zou laten kennismaken met een hoger soort van liefde dan die waarin hij in de mensenwereld verstrikt raakte. Die belofte werd echter nooit vervuld." Maar is dit wel zo? Heeft de bij deze belofte werkelijk niet vervuld of is deze tegenvaller misschien niet gewoon een kwestie van perceptie? Is het niet gewoon de manier hoe we naar de bijen kijken, waardoor de vervulling van deze belofte ons simpelweg ontgaat?

IJverige bij

Want hoe kijken wij eigenlijk naar bijen? Een ander citaat: Aanschouw deze school van Gematigdheid, Nijverheid en Spaarzaamheid. Deze slaat natuurlijk op arbeid. Logisch dat de bij vanuit deze blik hoog in het vaandel staat bij vele landen en organisaties en ons tot voorbeeld staat waar het komt op vlijt, ijver en het

algemeen goed. The survival of the fittest, is er één die weergeeft dat in de natuur oorlog woedt en dat het doden van anderen een natuurlijke zaak is. Een zender als National Geographic toont veelvuldig in hun natuurdocumentaires spectaculaire vergelijkingen tussen de 'strijd' in de dierenwereld en de oorlogscultuur in de mensenwereld.

We lijken de dierenwereld te bezien vanuit onze eigen beleving en daar is natuurlijk niets mis mee. Dat leert ons veel en helpt ons ook verder. Maar alleen waar het onszelf betreft. Want werkt die bij wel voor het algemeen goed? Woedt er een oorlog in de dierenwereld? Leven de belangen die ons in deze gebieden voortdrijven ook in de dierenwereld. "Natuurlijk niet," hoor ik je denken. Maar zijn wij wel in staat om de dierenwereld werkelijk los te zien van onze werkelijke belangen, of zitten wij inderdaad zo vast in de soort van liefde waarin

wij in de mensenwereld verstrikt zijn geraakt, waardoor wij geen oog kunnen hebben voor die hogere soort van liefde? Dus werd die belofte nooit vervuld of zien wij het gewoon domweg niet? Het is best lastig om vanuit ons menselijke referentiekader, dat sterk is doordrenkt van ons menselijk denken, dit denken los te laten. Het is lastig om te beseffen dat de belangen en emoties die wij tegenkomen in onze arbeid en oorlogvoering in de natuur totaal niet aan de orde zijn.

Als ik naar mijn bijen kijk, zie ik geen bijen die werken. Ik zie bijen die een vreugdevolle, natuurlijke aandrang volgen in de dingen die ze doen. Elke bij doet dat

waarvoor het er is en is daarmee een onderdeel van een groter geheel dat het bijenvolk vormt. Het bijenvolk vult een plek in een nog groter geheel waarin het haar natuurlijke aandrang volgt van waaruit zij verbindingen in dit grotere geheel tot stand brengt. Het geeft invulling aan waar het van binnenuit een 'JA' voelt om dingen tot stand te brengen en ruimt op (zoals darren bij een 'darrenslacht' (menselijke term) waar iets niet meer nodig is. Dit alles vanuit een vreugdevolle voortgang naar het volgende. Natuurlijk is het voor de dar niet fijn dat hij wordt opgeruimd. Maar er volgt geen verdriet op iets dat eindigt. Er volgt doorgang. Als dat geen hogere soort van liefde is...

HAN'S NATUURVOEDING

*Het biologische avontuur voor al
uw dagelijkse boodschappen!*

Wij verkopen producten uit de biologische landbouw waar het respect voor mens, dier en plant voorop staat.

Openingstijden

Maandag t/m vrijdag 09.00 - 18.00 uur
Zaterdag 09.00 - 17.00 uur

Han's Natuurvoeding • Schuttenstraat 4
7607 JA Almelo • Tel.: (0546) 81 00 25
www.hansnatuurvoeding.nl

Sterrenhemel

Lente, Leeuw en Lichtjaren

Edwin Sarink, AstronA

In 2018 begint de lente op 20 maart om 17:15 uur De zon staat dan loodrecht op de evenaar. Dag en nacht duren overal op aarde even lang. Vanaf de aarde 'gezien' (is overdag natuurlijk niet te zien!) staat de zon in het sterrenbeeld Vissen.

De aardas tolt een beetje (precessie) en daarom verschuiven vanuit ons gezien de sterrenbeelden iets in de tijd. Na 26.000 jaar staat de aardas weer in dezelfde positie. Daarom staat de zon voorlopig niet in het sterrenbeeld Ram, maar in Vissen als het lente wordt. Het lente-equinox, ook wel dag- en nachtevening genoemd, kan plaatsvinden op de dagen 18 tot en met 22 maart. Tot het jaar 2051 valt de lente op 20 maart. Pas in 2052 wordt het lente op 19 maart. Vele bouwwerken, zowel in de oudheid als tegenwoordig, zijn zo gemaakt dat hun schaduw precies op het lente-equinox een bepaalde tekening geeft. Lijkt me een

mooie uitdaging om zoiets dergelijks te realiseren bij de bouw van het paviljoen in het Hagenpark!

Leeuw

Het sterrenbeeld Leeuw (Leo) staat de komende maanden prominent aan het firmament! De Koning van de sterren is één van de weinige sterrenbeelden die een naam heeft die bij hem past: je kunt er goed een leeuw in herkennen. En voor amateurastronomen is het een sterrenbeeld met vele interessante objecten. Zoals de gouden binaire dubbelster Algieba (wat leeuwenmanen betekent) en de helderste ster van het sterrenbeeld: dubbelster Regulus

Deze laatste is een zogenaamde blauwe sub-reus (vanwege zijn lichtkracht) en heeft een kleine begeleidende ster. We kennen binaire dubbelsterren. Deze draaien onder invloed van de zwaartekracht om elkaar heen. Optische dubbelsterren lijken alleen maar dicht bij elkaar te staan. Dit kunnen echter ook prachtige objecten zijn om waar te nemen.

Leo 'heeft' verder 80 (!) extragalactische sterrenstelsels die zichtbaar zijn door een 25 centimeter spiegeltelescoop. Extragalactisch betekent buiten onze Melkweg bevindend. Met een kleine refractor (lenzentelescoop) kun je één van die stelsels - NGC 2903 - al zien.

Leo-triplet

In de deepsky-atlas van de Vereniging voor Sterrenkunde uit 1992 vond ik prachtige gedetailleerde verslagen van observaties van diverse astronomen. Dit doet mijn amateurastronomiehart sneller kloppen! Zelf heb ik de stelsels M65, M66 en NGC 3628, het bekende 'Leo Triplet', al meerdere malen in één beeldveld van mijn telescoop mogen bewonderen.

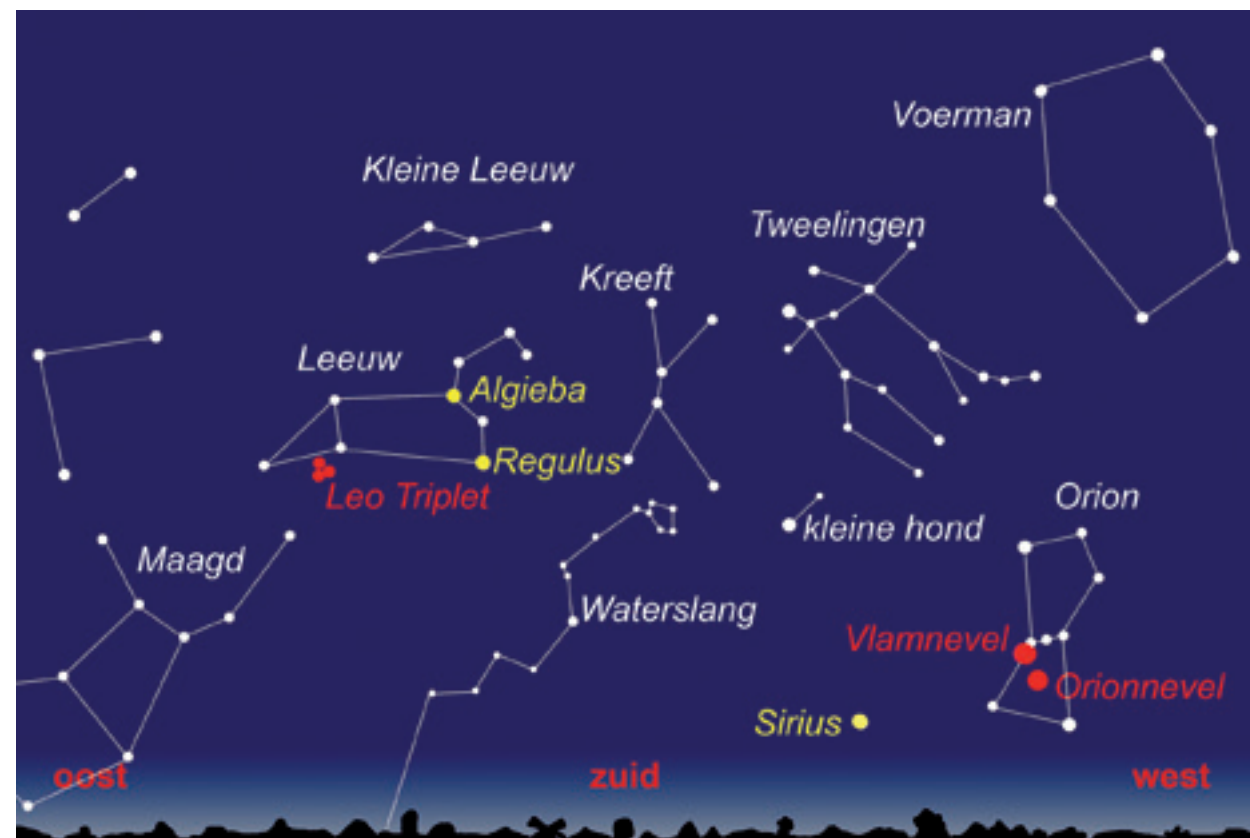
Lichtjaren

Een lichtjaar is een lengtemaat en niet een eenheid van tijd, zoals de naam suggereert. Bedenk dat voortdurend bij de volgende getallen.

De lichtsnelheid is afgerond 300.000 kilometer per seconde. 300.000 km is ongeveer de afstand van de aarde naar de maan (de gemiddelde afstand is 384.450 km). De afstand van de zon naar de aarde is afgerond 8 lichtminuten. Dat is (gelukkig) al een heel stuk verder. De Voyager 1, op 5 september 1977 gelanceerd, stond in juli 2013 op 0,002 lichtjaar (18 Miljard km) van de zon vandaan. Proxima Centauri, de ster die na de zon het dichtst bij ons staat, is 4,22 lichtjaar van ons verwijderd. Het centrum van het sterrenstelsel waar wij ons bevinden, de Melkweg, staat 28.000 lichtjaar bij ons vandaan. De diameter van de Melkweg is zo'n 100.000 lichtjaar.

De stelsels M65 en M66 staan op pak 'm beet 40 miljoen (40.000.000) lichtjaar bij ons vandaan. Dus ja, het licht dat je ziet als je naar deze sterrenstelsels kijkt, is 40 miljoen jaar geleden vertrokken -met de lichtsnelheid- om nu op je netvlies te vallen. Je ziet een beeld van de stelsels, zoals ze er 40 miljoen jaar geleden uitzagen! 40 miljoen jaar geleden liepen er op aarde nog geen mensen rond. Wel de primaten waar wij afstammelingen van zijn. Sterren kijken is terugkijken in de tijd.

We organiseren op 12 april nog een extra sterrenkijk-avond, zodat u met eigen ogen de wonderen van de sterrenhemel door een telescoop kunt aanschouwen. Houd www.astrona.nl in de gaten.

Sterrenhemel 20 maart 2018 om 22.00 uur

Bescherm uw kostbare bezit

- Plaagdierbestrijding
- Houtwormbestrijding
- Bedrijfshygiëne

DIERPLAA CONTROL
Specialist in preventie en bestrijding

Tel. 0546 563017
www.dierplaacontrol.nl

Dierplaacontrol heeft de volgende certificeringen: KAD VCA EYM IPM

Vlam- en Paardenkopnevel!

Tekst en foto: Dave Mason, AstronA

Eén van de mooiste deep-sky objecten is de Vlamnevel (NGC 2024). Deze werd in 1786 ontdekt door Wilhelm Herschel. Deze prachtige emissienevel* bevindt zich in het sterrenbeeld Orion, vlakbij de ster Alnitak (Zeta Orionis) die de gaswolken van de nevel doet oplichten. Alnitak is de linker ster van het opvallende rijtje van drie sterren dat de 'gordel van Orion' vormt. Alnitak heeft 20 keer de massa van de zon en is 35.000 keer helderder dan de zon. Deze eigenschappen zorgen ervoor dat de NGC 2024 moeilijk is waar te nemen.

In het centrum van de nevel vinden we een sterrenhoop van nieuwgevormde sterren. Van de geschatte 800 sterren zijn er ongeveer 100 jonge sterren, geconcentreerd in het centrum van de sterrenhoop, met een leeftijd van ongeveer 200.000 jaar. De sterren aan de rand zijn ongeveer 1,5 miljoen jaar oud.

De Vlamnevel zelf maakt deel uit van het Orion Moleculaire Wolkencomplex, een stervormingsgebied waarin ook de beroemde Paardenkopnevel (Barnard 33) te vinden is (zie rechts op de foto). Het is één van de actiefste stervormingsgebieden aan de sterrenhemel. De nevels liggen ongeveer 1.300 lichtjaren van de aarde en zijn populaire objecten voor amateur astrofotografen.

**) Een emissienevel is een diffuse nevel die aan de hemel zichtbaar is doordat het aanwezige gas en stof in de nevel door sterren in de buurt wordt verhit en geïoniseerd. Deze verhitting gebeurt meestal door jonge sterren die net uit het gas en stof van de nevel zijn ontstaan. De verhitting zorgt ervoor dat het gas en stof energie opnemen. Deze energie wordt vervolgens weer vrijgegeven door het uitzenden van straling: vandaar de naam emissienevel (van de emissie van straling).*

<< Opname van NGC 2024, Vlamnevel en Barnard 33, Paardenkopnevel, gefotografeerd met een Canon 40D digitale spiegelreflexcamera met gebruik van een 80mm f6 triplet refractor telescoop, met sluitertijden van 54 x 5 minuten en een totale belichting van 4 uur en 30 minuten, vanuit de achtertuin!

Het prachtige Orion sterrenbeeld is te zien in het Zuid-Westen, met de twee bovenste sterren, Betelgeuze en Bellatrix als de schouders van Orion de strijder. De middelste drie sterren, Alnitak, Alnilam en Mintaka vormen de gordel en de onderste twee sterren, Rigel en Saiph, de knie en de enkel. De Orionnevel wordt ook wel het 'Zwaard van Orion' genoemd.

Zwaard van Orion

kleding voor een actief buitenleven

heren o.a.
Culture
HV Polo
Alan Red
Cavallaro
Vanguard
PME Legend

dames o.a.
Mac
Oska
HV Polo
Cavallaro
Juffrouw Jansen
Aventures des Toiles

Split Level
men - women

exclusive & casual clothing

(parkeren kan in de Hagenborgh garage)

Grotestraat 104 Almelo 0546 811411 www.splitlevel.nl

De zes verenigingen hebben samen een heel gevarieerd en breed activiteitenaanbod voor hun leden (samen bijna 1.000) en belangstellend publiek. Zo heeft het NIVON een leeskring en er zijn werkgroepen fotografie, olieverf-schilderen, patchwork/quiltten en tekenen/schilderen. In deze groepen staat het gezamenlijk bezig zijn met de hobby centraal, soms wordt iemand uitgenodigd voor het geven van instructie. Groei & Bloei organiseert onder andere lezingen over tuinonderwerpen en excursies naar fraaie tuinen. Het KNNV verricht veel veldonderzoek naar planten en dieren. Bijenvereniging 't Iemenschouer geeft informatie over het houden van bijen, AstronA geeft educatie op het gebied van de sterrenkunde en IVN schenkt veel aandacht aan educatie over duurzaamheid, natuur en milieu.

Citroenvlinder

Ron Poot, KNNV

De citroenvlinder is een echte lentebode. Op de eerste voorjaarsdag zul je hem vast en zeker tegenkomen, fladderend langs een bosrand of in de tuin. Het zijn vooral de mannetjes die je het eerst ziet, ze patrouilleren over flinke afstanden op zoek naar een vrouwtje. Als het mannetje een welwillend vrouwtje tegenkomt, voeren ze een typische baltsvlucht uit. Het mannetje achtervolgt het vrouwtje en daarna vliegen ze samen een stukje achteruit.

De kleur is citroengeel, zoals de naam al doet vermoeden. Dat geldt voornamelijk voor de mannetjes, de vrouwtjes zijn meer groenachtig. De vorm van de vleugels is ook kenmerkend, de voorvleugel eindigt aan de top in een soort punt en de achtervleugel halverwege. De citroenvlinder is een forse opvallende vlinder. Het is naaste familie van de luzernevlinder, die pas laat in de zomer te zien is en veel minder algemeen voorkomt dan het citroentje. Ook is er verwantschap met de bekende witjes.

Overwinteraars

De citroenvlinders die je in het voorjaar ziet, zijn overwinteraars. In het koude seizoen hebben ze diep verborgen geleefd, ergens onzichtbaar in een dichte struik of graspol. Na de overwintering zijn ze seksueel actief en het is tevens de enige periode dat het vrouwtje paart. Het vrouwtje zie je in het vroege voorjaar veel in de buurt van wilgen, want die geven dan veel nectar af.

Dat extra voedsel heeft het vrouwtje hard nodig voor de eivorming en -afzetting.

De waardplanten van de citroenvlinder zijn wegedoorn en sporekruis. Daar legt zij de eitjes en vanaf april kun je de rupsen tegenkomen. De rupsen vallen niet erg op, ze zijn groen met een lichte streep. Ze gaan vaak dicht tegen de hoofdnerf zitten om nog minder op te vallen. Vandaar uit eten ze het blad op. Je ziet dus vaak vraatsporen in het midden van het blad ontstaan en niet aan de rand.

De rupsen verpoppen zich en vanaf juli zie je weer een nieuwe generatie citroenvlinders ontstaan. Deze vlinders paren niet, maar gaan op zoek naar nectar. Dan vind je ze ook veel in tuinen. Populaire planten zijn vlinderstruik, kattenstaart en koninginnenkruid.

(Vertrek)adressen activiteitenkalender:

Beeklustpark:	Kinderboerderij/Stadsboerderij/Park: parkeren bij Ledeboerslaan 3, Almelo
Canisius:	Langs het Slot tussen Canisius en firma Toon Langeveld
Nivon-nus:	Smetanastraat 55A, Almelo
Ootmarsum:	Parkeerplaats hoek Oldenzaalsestraat en Wolfsbree
Oude weverij:	Sluiskade NZ 14, Almelo
Schelfhorst:	Winkelcentrum Schelfhorst, Ingang oostzijde (optiek)
De Schouw:	Kerkplein 3, Almelo
Tijdelijk Natuurhus:	Deldensestr. 205, Almelo
Zwembad:	Het Sportpark, Sluiskade NZ 126, Almelo
De Hagenborgh:	Tussen Action en Wok, Almelo
Krikkenhaar:	Krikkenhaar 11, Bornerbroek
Meesterhuis:	Ypeloschoolweg, Ypelo
Fayersheide:	Walstraat, Vriezenveen
Noordikslaan:	Noordikslaan 47, Almelo
Korenmolen:	Korenmolen 'De Hoop', Nieuwstraat 71, Almelo
Erve Peeze	Informatiecentrum de Doorbraak, Bornerbroek
Korenmolen de Hoop:	Nieuwstraat 71a, 7605 AB Almelo

Hieronder vindt u de activiteitenkalender. De meest actuele versie vindt u op www.natuurhusalmelo.nl

Tip! De activiteitenkalender is uitneembaar, dus bewaren aan het prikbord kan!

MAART 2018

Datum	Activiteit	Tijd	Plaats/vertrek	Aanmelding	Vereniging	Kosten
ma 12	Informatieavond voor Natuuroudercursus (aanmelden kan tot eind maart 2018)	19.30	Tijdelijk natuurhus	ivn.almelo@gmail.com	IVN	de cursus is gratis
do 22	Thema avond	20.00-21.30	Tijdelijk Natuurhus	www.astrona.nl	AstronA	leden gratis, niet-leden € 3
za 24	Paasworkshop	10.00-12.00	Tijdelijk Natuurhus	www.almelo.groei.nl	Groei & Bloei	leden € 20, niet leden € 25
zo 25	Buitengewoon STOER	10.00-18.00	Oude Weverij	info@iemenschoeralmelo.nl	Bijenvereniging	zie website
wo 28	Informatieavond Zomerbollen Dineke Logtenberg	20.00	De Schouw	www.almelo.groei.nl	Groei & Bloei	't Iemenschoer leden € 1, niet-leden € 3

APRIL 2018

Datum	Activiteit	Tijd	Plaats/vertrek	Aanmelding	Vereniging	Kosten
di 3	Lezing van de Vlinderstichting	20.00-20.30	Tijdelijk Natuurhus	Info@natuurhusalmelo.nl	Natuurhus	gratis
zo 8	Vroege vogels excursie	6.00 -11.00	Sportpark	Henri Jansen, 0546 87 05 86	IVN/KNNV	vervoerskosten carpooling
zo 8	Hoe gaat het met de Korhoeders?					
zo 8	Wandelen	10.00	Voor NS-station Almelo	Hans Rijper f2hh.rijper@hetnet.nl	NIVON	vervoerskosten
do 12	Sterrenkijkavond	20.30-22.30	Noordikslaan	www.astrona.nl	Astrona	leden Natuurhus/Astrona gratis, niet leden € 3 incl.koffie/thee
za 14	Tuinexcursie De tuin van Annie Pohlmann voor 2x6 personen	10.00 of 13.30	Woonboulevard	www.almelo.groei.nl	Groei & Bloei	€ 5
za 21	Plantenruil	10.00	Stadsboerderij Beeklust	www.almelo.groei.nl	Groei & Bloei	gratis met koffie en thee
zo 22	Landelijke zaaidag bloemen voor Bijen	onbekend	De Hagenborgh	info@natuurhusalmelo.nl	Natuurhus	gratis
zo 22	Scharrelkids 4 t/m 12 jaar Jonge dieren kijken	10.00-13.00	Stadsboerderij Mooie Vrouwenweg 45	scharrelkids@natuurhusalmelo.nl	IVN	leden gratis, niet leden € 3

MEI 2018

Datum	Activiteit	Tijd	Plaats/vertrek	Aanmelding	Vereniging	Kosten
do 10	Circa 35-40 km fietsen Hemelvaartsdag	10.00 uur	op aanvraag	info@nivonalmelo.nl	NIVON	gratis
za 12	Lentefair	11.00-16.00	Beeklustpark	www.almelo.groei.nl; info@iemenschoeralmelo.nl	Groei & Bloei, Bijenvereniging	gratis
zo 20	Voorjaarsexcursie, bloemen en vlinders	9.30-12.00	Kanaal Almelo-Nordhorn	Henri Jansen 0546 87 05 86	IVN/KNNV	gratis
ma 21	2 ^e Pinksterdag wandelen	10.00	Voor NS-station Almelo	info@nivonalmelo.nl	NIVON	vervoerskosten
zo 27	Scharrelkids 4 t/m 6 jaar Fantasiedieren tekenen/knutselen - Raadsel welk dier is dit?	10.00-12.00	Tijdelijk Natuurhus	scharrelkids@natuurhusalmelo.nl	IVN	leden gratis, niet leden € 3
zo 27	Scharrelkids 7 t/m 12 jaar Met de camera op safari in de natuur	10.00-13.00	Tijdelijk Natuurhus	scharrelkids@natuurhusalmelo.nl	IVN	leden gratis, niet leden € 3

JUNI 2018

Datum	Activiteit	Tijd	Plaats/vertrek	Aanmelding	Vereniging	Kosten
zo 3	Thema middag 'Zon' De zon observeren door een Ha-telescoop	12.00-15.00	Tijdelijk Natuurhus	www.astrona.nl	AstronA	leden Natuurhus/Astrona gratis, niet leden € 3 incl.koffie/thee
za 9	Excursie naar de 'Doorbraak' en de Dakhorst bij Ypelo	9.00-12.00	Zwembad	Henri Jansen 0546 87 05 86	IVN/KNNV	vervoerskosten carpooling
zo 10	Fietsen	10.00	zie www.nivon.nl	info@nivonalmelo.nl	NIVON	gratis
zo 10 t/m zo 17	Nationale Tuinweek		zie website www.groei.nl	www.almelo.groei.nl; info@iemenschoeralmelo.nl	Groei & Bloei, Bijenvereniging	
zo 10	Scharrelkids 4 t/m 12 jaar Landelijke slootjesdag	10.00- 13.00	Meesterhuis, Ypelo	scharrelkids@natuurhusalmelo.nl	IVN	't Iemenschoer leden gratis, niet leden € 3
wo 20	Zomeravondwandeling Vasse	18.30-21.30	Zwembad	Henri Jansen 0546 87 05 86	IVN/KNNV	vervoerskosten
za 23 en zo 24	Open tuinen weekend	10.00-17.00	zie www.almelo.groei.nl	www.almelo.groei.nl	Groei & Bloei	gratis

Uit de hand gelopen hobby

Giny de Jong, Groei en Bloei

In 2013 ben ik begonnen met mijn kwekerijtje, De Jagertjeshof in Aadorp. Maar al lang daarvoor was ik vanaf januari in de weer met het zaaien van planten. Zodra de dagen gingen lengen, begon het bij mij te kriebelen.

Planten zaaien saai? Helemaal niet!

Mijn eerste zaaiprojecten gingen vaak mis. Maar ik gaf niet op. Met veel informatie van de zaaisite (www.zaaisite.nl) ging ik het toch steeds weer proberen. Zaai-instructies lezen, zorgen voor goede zaaigrond, schoon werken, het zaaisel niet te nat en het gebruik van handige kamerkasjes. Het lukte steeds beter en daardoor steeds leuker. Als ik 's morgens beneden kwam, ging ik als eerste bij de zaai bakjes kijken om te zien of er al iets was opgekomen.

Verliefd

En toen kwamen de Dierama's, mijn specialiteit. Ik zag ze in Engeland en ik was op slag verliefd op deze prachtige planten. Lange wuivende halmen ontsprongen vanuit grasachtige bladeren, en er hingen roze bloemen aan.

Als aan een hengel. Vandaar de Nederlandse naam Engelhengel. Meenemen in de vakantiebagage was niet handig, de auto zat overvol. Ik zou ze wel in Nederland kopen. Maar helaas, daar waren ze nauwelijks te koop.

Dus ging ik op zoek naar zaden. En die vond ik in Engeland bij Plant World Seeds. Ze hadden zaden van 28 soorten en cultivars. Ik heb ze allemaal besteld. Het was spannend om de zaden te zaaien. Zouden ze opkomen? Maar het ging behoorlijk goed. In de meeste bakjes kwam zo'n 80% van de zaden op.

Verdieping

Maar hoe nu verder? Welke potgrond, meststoffen, tuingrond, standplaats? Ik ben me erin gaan verdiepen. Heb het boek over Dierama's gekocht. Via de mail en internet

contacten gelegd met kwekers in Zuid-Afrika, waar de meeste Dierama's oorspronkelijk groeien. En daar ook diverse zaden besteld, op jacht naar zoveel mogelijk soortechte Dierama's. Er zijn 44 soorten en ontelbaar veel cultivars.

Cultivars

Ook daar moest ik veel over leren. Zaden van een plant geven niet altijd garantie op soortechtheid. En het zaaien van cultivars al helemaal niet. Een cultivar ontstaat namelijk door de combinatie van twee planten: de ene levert de stampers, de andere het stuifmeel. Zijn het planten van dezelfde soort, dan krijg je dezelfde soort (meestal) terug. Maar zijn de 'ouders' verschillend, dan zijn de 'kinderen' niet soortecht en heb je een cultivar. Die kan overigens ook heel mooi zijn, soms wel mooier dan de 'ouders'.

Hoe het verder ging

Na 1,5 jaar bloeide de eerste al. Terwijl ze er meestal 3 jaar over doen om in bloei te komen. Ze hebben het dus goed naar hun zin in mijn tuin. Er bloeien elk jaar meer exemplaren. We zijn in Engeland op bezoek geweest bij de dame die de nationale collectie heeft. Ze gaf me veel informatie en een soortechte, door een

botanicus geverifieerde Dierama dracomontanum. En ze helpt me met de determinatie van de planten die ik heb: ik mail foto's en zij geeft aan waar ik op moet letten. Het is een lastig traject, want de planten vertonen veel overeenkomsten.

Het ontstaan van De Jagertjeshof

Daarnaast ben ik ook veel andere planten gaan zaaien: vaste planten en eenjarigen. In de winter verkneukel ik me al, want dan bekijk ik websites van zadenleveranciers op zoek naar zaden van planten die ik nog niet heb. In het voorjaar staan de kamerkasjes twee rijen hoog in de vensterbanken. En hieruit ontstond mijn hobby-kwekerij. Want de tuin is op een gegeven moment vol...

Meer informatie over zaaien? In het voorjaar geef ik zaaiworkshops voor volwassenen en kinderen. Kijk op www.jagertjeshof.nl.

Markthandel Hans Wesselink
Aardappelen en fruit

Ook voor Uw fruitmanden

Bestellingen worden ook thuis gebracht

Tel: 0546 822 523

GP

Bootjes

in het water

Eveline Stegeman-Broos, KNNV

Libellen, zweefvliegen, schietmotten en muggen leven langer onder water dan erboven. Veel mensen staan er niet bij stil dat deze rondvliegende insecten, die je ziet langs de waterkant, als larve in het water leven.

Wie wel eens in de sloot kijkt, kan ze bijna niet missen; bootsmannetjes. Met hun gestroomlijnde driehoekige lichaamsbouw en de grote roeispanten langs zij (achterpoten) ziet het bootsmannetje (*Notonecta glauca*) er uit als een reddingssloepje. Ze hangen met hun achterlijfspunt aan het wateroppervlak en kijken je recht aan met hun grote facetogen. Ze hebben net zoals alle wantsen een typische steeksnuut waarmee ze prooien kunnen aanprikken en waarbij ze giftig speeksel inspuiten. Vervolgens wordt de prooi (allerlei waterinsecten waaronder soortgenoten, dikkopjes en kleine visjes) leeg gezogen. Vaak betreft dit ook diertjes die in het water zijn gevallen of juffertjes die net eitjes aan het afzetten zijn. Bootsmannetjes hebben hun blik immers gericht op het wateroppervlak. Het is ook niet verstandig om een bootsmannetje met je blote handen uit het water te halen. Ze kunnen, net zoals een platte waterwants (*Ilyocoris cimicoides*), met hun zuignuut gemeen prikken. Het voelt als een bijensteek. Gelukkig ebt de pijn wat sneller weg maar je zult het niet snel vergeten!

Rugzwemmers

Bootsmannetjes hangen ondersteboven aan het wateroppervlak om adem te halen. Zuurstof wordt vanuit de lucht meegenomen tussen de haarrijen aan de buikzijde. Hierdoor zwemmen de diertjes ook ondersteboven waardoor ze ook wel rugzwemmers genoemd worden. Bootsmannetjes kom je vooral in stilstaande en langzaam stromende wateren tegen. In snel stromende wateren zouden ze al snel weggevoerd worden door de stroming.

Miniatuur bootsmannetje

Het dwergbootsmannetje (*Plea minutissima*), zit graag tussen het kroos verscholen in stilstaand water. Het diertje lijkt wat lichaamsbouw betreft precies op zijn grotere verwant alleen een paar maatjes kleiner, circa 3 millimeter. Het voedsel wat ze leeg zuigen is ook een paar maten kleiner, vaak kleine diertjes en zooplankton dat tussen het kroos verstopt zit. Het dwergbootsmannetje verlaat soms het water om zichzelf te ontdoen van bacteriën en parasieten met een

<< Bootsmannetje (*Notonecta glauca*)

zelfgemaakt secreet dat waterstofperoxide bevat. Best ingenieus voor zo een klein diertje.

Bootsmannetjes zijn goede vliegers

Zelf vallen de bootsmannetjes ten prooi aan vissen (zeelt, baars), padden, kikkers en grote oeverspinnen. Bij gevaar zwemmen ze naar de bodem en houden zich vast aan allerlei objecten onder water (hout, stenen, waterplanten) met hun grote klauwen. Als ze mis zouden grijpen zouden ze door hun luchtvoorraad naar het wateroppervlak gedreven worden. Bootsmannetjes kunnen ook goed vliegen. Hierdoor kunnen ze ongunstige omstandigheden zoals droogvallende poelen of regenplasjes snel weer verlaten om op zoek te gaan naar geschiktere leefomstandigheden. Op het droge zijn ze echter erg onhandig wat voortbewegen betreft. Het is dus zwemmen of vliegen!

Nimf in plaats van larf

Na de paring worden de eitjes afgezet aan de stengels van waterplanten waarna de jonge bootsmannetjes (nimfen) na 1 a 2 weken, afhankelijk van de watertemperatuur, uitkomen. Het zijn bleke wezentjes met felrode ogen. Ze kunnen dan nog niet vliegen.

Na elke vervelling worden de jonge dieren groter totdat ze het formaat van hun ouders hebben aangenomen (na circa vijf vervellingen). We spreken bij deze diergroep van nimfen en niet van larven zoals bij waterkevers omdat ze geen popstadium kennen. Ze hebben een onvolkomen gedaanteverwisseling en de jongen lijken al sterk op de ouders. Hoe anders is dat bij waterkevers!

Diverse soorten bootsmannetjes

In Nederland komen zes soorten bootsmannetjes voor en één soort dwergbootsmannetje (*Plea minutissima*). Het gewone bootsmannetje (*Notonecta glauca*) is zeer algemeen en kun je overal aantreffen. De onderrand van het dekschild (zijkant) heeft een geblokt patroon. Het scutellum (driehoekig schildje recht achter de kop) is zwart. Dit geldt ook voor het tenger bootsmannetje (*Notonecta viridis*), het gevlekt bootsmannetje (*Notonecta maculata*) en het zwart bootsmannetje (*Notonecta obliqua*). Het zwart bootsmannetje komt vaker dan de andere bootsmannetjes in zure wateren (vennen) voor. Er zijn twee bootsmannetjes die i.p.v. een zwart een geel schildje (scutellum) hebben achter de kop. Het betreft het bleek bootsmannetje (*Notonecta lutea*) en het noordelijk bootsmannetje (*Notonecta reuteri*). Deze laatste is zeer zeldzaam in Nederland.

Dwergbootsmannetje

Goudwespen

Henri Jansen, IVN/KNNV

Tijdens een geanimeerde voorjaarsexcursie langs de Doorbraak, op 10 juni 2017, kwam ik hem op een 'rikkepoal' tegen. Dit bleek later een bijzondere goudwesp. Snel een foto gemaakt met mijn zak-japanner om hem thuis te kunnen determineren. Vaak is dat niet zo eenvoudig, omdat veel goudwespen op elkaar lijken. In dit geval kwam ik snel uit op *Chrysis immaculata*, de soort heeft nog geen Nederlandse naam en staat als zeer zeldzaam te boek. Slechts 4 waarnemingen in 2017 (bron Waarneming.nl) en dit is de eerste waarneming in Twente.

Mijn eerste kennismaking met een goudwesp was in het Junner-Koeland, Ommen langs de Overijsselse Vecht. Het was een warme voorjaarsdag en het beestje was erg druk in de weer op een oude dode staande stam van een eik. Ik heb toen helaas geen goede foto kunnen maken, maar wel zijn hyperactieve gedrag gezien, opzoek naar een gastheer.

Chrysis immaculata

Goudwesp – Chrysis ignita s.l., aff. C. impressa

Macro-fotografie is één van mijn hobby's en bewapend met de camera opzoek naar dag-, nacht- en microvlinders kom je af en toe ook wel goudwespen tegen. Zo heb ik de afgelopen zomer op verschillende plekken goudwespen gezien, de Fayersheide, Enbertsdijksvenen en langs het Almelo Nordhorn-kanaal. Wonderbaarlijk mooi.

<< Juweelwesp - *Hedychrum nobile*

Chrysidae – Goudwespen

Goudwespen behoren tot de juweeltjes onder de insecten met hun fraaie metaalkleuren in de kleuren blauw, groen, rood en vaak met goud tinten.

Taxonomie

Ze zijn ingedeeld bij de Hymenoptera – vliesvleugeligen, wespen en mieren. De goudwespen behoren dan weer tot de onderorde angel-dragers en dan tot de familie Goudwespen.

Verspreiding

Goudwespen komen behalve op Antarctica op alle wereld delen voor. Voor Nederland zijn 53 soorten te onderscheiden, maar waarschijnlijk ligt het aantal hoger.

Biologie

Het zijn over het algemeen kleine wespjes, van 4 tot 11 mm. Goudwespen leven parasitair en in het Engels heten ze dan ook cucku wasps, koekoek wespen. Je ziet ze vaak in de zon, en zijn dan erg druk foeragerend op bloemen en op boomstammen, weidepalen, bladeren, leemwanden, muren etc. opzoek naar de nesten van

Hedychrum rutilans

hun gastheren. Soms is dat één bepaalde soort, soms parasiteren ze op meerdere soorten. Ze kruipen in de boorgangen van hun onvrijwillige gastheer, om een ei af te zetten op de larven van voornamelijk bladwespen, maar ook andere larven kunnen het slachtoffer worden, maar dat is weer afhankelijk van de soort goudwesp.

Gewone goudwesp – Chrysis ignita s.l.

Padden veilig overgezet

Wiepke van de Vliet, IVN

In het vroege voorjaar van 2017 zijn er in het Nijreesbos op de Oude Deldensestraat weer honderden padden veilig overgezet. Uitgerust met emmer, zaklamp en veiligheidsvest zorgden vrijwilligers ervoor dat de padden hier 's avonds niet door auto's overreden werden. Het is al weer 5 jaar geleden dat deze padden-overzetactie gestart is. Een paar jaar geleden is hier zelfs door de gemeente Almelo een paddentunnel aangelegd. Meer tunnels zijn financieel (nog) niet haalbaar.

Door de wisselende weersomstandigheden duurde de paddentrek net als vorig jaar vrij lang. Er waren avonden dat er een paar padden overstaken, maar er waren ook avonden dat er tientallen padden in de emmer verzameld werden om naar de overkant van de weg te brengen. Ook andere amfibieën (kikkers en salamanders), die de weg overstaken, werden overgezet. We hebben de indruk dat er dit voorjaar minder padden overgezet zijn. We vermoeden dat een aantal padden een andere route naar het bos gevonden hebben waarbij ze de drukke straat niet over hoeven te steken. Ze lopen als het ware vanuit het bos direct naar de Doorbraak en na de eitjes-afzetting weer terug naar het bos.

De paddentrek

In het voorjaar (van februari tot half april) bij regenachtig weer en een nachttemperatuur van $\pm 6^\circ\text{C}$ (of meer) ontwaken de padden (*Bufo bufo*) uit hun winterslaap. Ze vertrekken massaal naar de waterplas of beek, waar ze geboren zijn, om er te paren. Ze moeten dan vaak drukke wegen oversteken. De beestjes lopen niet zo snel. Vaak zitten de ongeduldige mannetjes, die veel kleiner zijn dan de vrouwtjes, al op de rug van de vrouwtjes ('dubbeldekkers') en dan gaat het helemaal langzaam.

De wegen liggen dan bezaaid met platgereden padden. In de paartijd kun je het hoge roepen (kjuk-kjuk-kjuk) van de mannetjes horen. De vrouwtjes geven geen geluid. Zodra de dieren in het water komen, begint de voortplanting. De vrouwtjes zetten de bevruchte eitjes af in 2 tot 3 meter lange snoeren tussen de waterplanten.

Na de paartijd komt er een periode dat de padden, vooral de vrouwtjes, het water weer gaan verlaten. Een paar mannetjes blijven nog een tijdje in het water om op een laat vrouwtje te wachten. De eitjes komen na ongeveer een week uit, waarna in juni-juli de metamorfose (van paddenvisjes naar padden) plaatsvindt. De jonge padjes zoeken in oktober/november een winterverblijf op om hier net als de volwassen padden hun winterslaap te gaan houden.

Oproep voor hulp

Ook in het voorjaar van 2018 willen we weer zoveel mogelijk overstekende padden redden. Misschien wilt u ons daarbij helpen. U kunt ons mailen of bellen: Elma Bartels, elmajan@hetnet.nl of Wiepke van de Vliet, wiepkevandevliet@planet.nl of 0546 43 39 34.

IVN Zomerweek 2018: Land van Heerlijkheden

Van 3 t/m 10 augustus 2018 organiseren wij de 35e IVN Zomerweek. We verkennen het prachtige landschap van de stuwwal van Nijmegen en de rivier de Maas. Ontdek zelf waarom deze streek het Land van de Heerlijkheden wordt genoemd. Wij zorgen voor een compleet verzorgde excursie-week, geschikt voor alle natuur- en cultuurliefhebbers vanaf 7 jaar. Samen met lokale vrijwilligers en gidsen vullen we de week met een boeiend keuzeprogramma in de natuur. Stevige wandelingen en/of fietstochten vragen van alle deelnemers een goede conditie. Lidmaatschap van het IVN is niet vereist, wel een flinke dosis enthousiasme. Dus: alleen, samen of met (klein-)kind: schrijf je in voor een heerlijke actieve natuurweek in een mooi stukje Nederland.

De invloed van de Maas en de stuwwal hebben voor een landschap gezorgd met droge, zanderige rivierduinen, vennen en uiterwaarden. De mens heeft daaraan een prachtig cultuurlandschap met oude heerlijkheden, bossen en vestingstadjes toegevoegd. De vele overgangen zorgen voor een gevarieerde flora en fauna en een verscheidenheid aan natuurgebieden, zoals de Overasseltse en Hatertse vennen, de Ooijpolder, de Mookerheide en meer.

Bij de 3 Linden

Wij verblijven op de accommodatie 'Bij de 3 linden' te Alverna, een akkerbouwbedrijf met groepsaccommodatie en minicamping, aan de rand van de Overasseltse en Hatertse vennen. Je kunt zowel binnen- als buiten slapen (tent, camper, caravan), maar omdat het aantal binnenslaapplaatsen beperkt is (30 personen in twee- tot vierpersoonskamers), is tijdig reserveren noodzakelijk.

Wij zorgen voor:

- Slaapruimte in 2 tot 4 persoonskamers of u gebruikt uw eigen kampeermiddel
- ontbijt, lunch(pakket) en biologisch diner door Edel Catering (www.edelcatering.nl)

- koffie en thee
- een afwisselend keuzeprogramma met excursies, lezingen en ontspanning
- Fietsen op aanvraag

Deelnamkosten:

- IVN-ers en gezinsleden vanaf 14 jaar kamperen € 255,-; niet lid € 275,-
- IVN-ers en gezinsleden vanaf 14 jaar binnen slapen € 285,-; niet lid € 305,-
- Kinderen tot en met 13 jaar € 130,-

Voor mensen met een minimuminkomen is een korting mogelijk.

Kijk ook op www.ivn.nl/zomerweek of mail naar ivnzomerweek@gmail.com t.a.v. Herman Offereins. Per post naar: IVN-Zomerweek, Bronsveenlaan 59, 9665 AB Oude Pekela

Gespecialiseerd in spelt en desem producten

Ootmarsumsestraat 28, Almelo
Telefoon 0546 - 813211

Blauwe bosbes

(*Vaccinium myrtillus*)

Pierre Marnette, KNNV

Waarschijnlijk kent u hem wel, de blauwe bosbes. Ze zijn te koop in de supermarkt, verpakt in mooie doorzichtige zakjes. Heerlijk als bijgerecht als compote. Lekker die frisse zoetzure smaak. Maar misschien herinnert u zich deze soort van een van de mooie wandelingen op de Nijverdalse berg achter Nijverdal. Met een plastic zakje in de hand in juli, augustus die overheerlijke bessen te plukken om er bijvoorbeeld lekkere jam van te maken of in een taartje verwerken.

Vindplaats en beschrijving

De blauwe bosbes draagt op rijk-vertakte, opstaande, driekantige en groene stengels lichtgroene, ovale, fijn-getande en kort gesteelde bladeren, die bovenaan leerachtig en onderaan duidelijk generfd zijn. In het najaar krijgen de bladeren mooie, rode herfstkleuren. Klokvormige, roze-groene, alleen- of in paren staande, hangende bloemen verschijnen in april tot juni in de bladoksels. Ze worden gevolgd door vlezig, sappig, bolvormige bessen, aan de top wat ingedeukt en bij rijpheid (juli, augustus) blauwzwart met een grijze waas. Deze smaken fris zoetzuur en zijn gevuld met talrijke bruine zaden.

De blauwe bosbes behoort tot de heidefamilie, de Ericaceae. Het geslacht *Vaccinium* omvat in Nederland een zestal soorten, zoals de Cranberry die vooral op de eilanden voorkomt, en de rode bosbes. De blauwe bosbes geeft de voorkeur aan vochtige kalkvrij, kiezelzuur-rijke, hoger gelegen zandgronden in de zon of halfschaduw.

De planten zijn in Nederland vooral te vinden in humusrijke loof- en naaldbossen, in heidevelden, in moerassen. De bosbes kan ook groeien onder het bladerdak van grote bomen. Deze kleine bladverliezende dwergstruik (20-50 cm hoog), groeit op een netwerk van kruipende wortelstokken die samen een complexen bodembedekking vormen waardoor moeilijk andere planten groeien.

Geneeskrachtige werking

Voor de geneeskrachtige werking worden voornamelijk gedroogde, maar ook verse bessen gebruikt. Zeer bekend is de toepassing van gedroogde bessen bij kinderen en volwassenen bij diarree. Evenzo bij niet specifieke, acute diarree, darmwandontsteking, gistingsverschijnselen in de darm of een slecht ruikende stoelgang. Ook bij chronische constipatie.

Verse (en gedroogde) bessen kunnen worden ingezet bij oogaandoeningen, slecht zicht, vermoeide, tranende ogen. Het versterkt de vaatwanden en verbetert de bloedcirculatie. Het is een tonicum voor het bindweefsel, zoals herstel na een trauma(operatie), spontane bloedingen. Ook bij een verstoorde darmflora.

Het blad

Verlaagt de bloedsuikerspiegel bij ouderdomsdiabetes. Bij zwakke haarvaten en slechte microcirculatie. Ook helpt de blauwe bes bij blaasontsteking en nierontsteking.

Advies: ga niet zelf dokteren, maar raadpleeg eerst de huisarts.

Van de jonge natuurliefhebbers

Scharrelkids 2018

Yvonne Kuiphuis en Lynn Smit, IVN

22 april: Excursie naar een stadsboerderij!

Met alle kinderen samen gaan we op excursie naar een stadsboerderij.

Trek kleren en schoenen aan die een beetje vies mogen worden. Locatie wordt nog bekend gemaakt.

Bij slechte of extreme weersomstandigheden is er een alternatief binnenprogramma.

Voor: beide groepen

Datum: zondag 22 april

Tijd: 10.00 – 13.00 uur

Aanmelden kan tot 20 april op: scharrelkids@natuurhusalmelo.nl. Vriendjes en vriendinnetjes zijn welkom, maar moeten wel aangemeld worden!

27 mei: (fantasie)dieren!

We gaan kijken naar de verschillende dieren die er op de aarde leven. Sommigen zien er zo gek uit dat ze wel van een andere planeet lijken te komen.

En als jij je eigen fantasiedier mag bedenken, hoe ziet die er dan uit?

Voor: kinderen van 4 t/m 6 jaar

Datum: zondag 27 mei

Tijd: 10.00 – 12.00 uur

Locatie: Tijdelijk Natuurhus.

Aanmelden kan tot 25 mei op: scharrelkids@natuurhusalmelo.nl. Vriendjes en vriendinnetjes zijn welkom, maar moeten wel aangemeld worden!

10 juni: Landelijke Slootjesdag!

Beide groepen (4 t/m 12 jaar) gaan samen schepnetten en onderzoeken wat er allemaal in het water leeft.

Voor: beide groepen

Datum: zondag 10 juni

Tijd: 10.00-13.00 uur.

Locatie: wordt nog bekend gemaakt.

Aanmelden kan tot 8 juni op: scharrelkids@natuurhusalmelo.nl. Vriendjes en vriendinnetjes zijn welkom, maar moeten wel aangemeld worden!

27 mei: met een camera op safari in de natuur!

We gaan aan de hand van verschillende opdrachten zelf prachtige foto's in de natuur maken.

Voor: kinderen van 7 t/m 12 jaar

Datum: zondag 27 mei

Tijd: 10.00 – 13.00 uur.

Locatie: Tijdelijk Natuurhus.

Aanmelden kan tot 25 mei op: scharrelkids@natuurhusalmelo.nl. Vriendjes en vriendinnetjes zijn welkom, maar moeten wel aangemeld worden!

Henk Jansen

Jenny van Dorsten, IVN

Het Hagenpark als ontmoetingscentrum voor plant, mens en dier. Met dat wenkende perspectief stapte Henk Jansen als algemeen lid in het bestuur van Stichting Natuurhus Almelo.

Hij heeft zijn sporen in het 'groen' ruimschoots verdiend, was ruim twintig jaar het boegbeeld van het wijkteam Groenvoorziening Almelo en daarvoor werkte hij jarenlang bij de Stadsboerderij. Veel mensen in Almelo Noord-Oost, vooral in de Schelfhorst, kennen hem.

Hardwerkend, goedlachs en bereid tot een praatje. Het toekomstige Hagenpark ziet hij als podium, waar vrijwilligers die er schoffelen, spitten of snoeien de toneelspelers zijn die goodwill kweken voor de natuur en milieu en passanten betrekken bij het Natuurhus. De tuin bij het huidige, tijdelijke Natuurhus, vindt hij prachtig, Er is duidelijk zorg en aandacht aan besteed, wordt netjes onderhouden. Doodjammer dat het zo afgelegen ligt, dat daar onze doelgroep niet wordt bereikt. "Het zou veel leuker zijn als we het hele zaakje op konden pakken en gewoon in het Hagenpark konden zetten," zegt hij lachend.

Maar arbeidsintensief en dat wordt niet zo in het Hagenpark. Dat heeft onder andere te maken met het feit dat niet iedere vrijwilliger op de knieën kan liggen. De vrijwilligers waar we het straks van moeten hebben zijn steeds meer de grijzen.

Enthousiast vertelt hij over de opzet van het park, de waterspeelplaats, het eiland. Twee gedeeltes. Eentje waar de kleine kinderen spelen onder toezicht van pa, ma, opa of oma die een lekker kopje koffie of thee drinken. De ander voor de groteren, vanaf een jaar of acht. "De bedoeling is dat ze zichzelf tegenkomen, dat ze hun kop of been stoten. Ze moeten uitgedaagd worden, maar ook gelijk weten dat hout óók hout is. Dat ze af en toe op de bek gaan, om het zo maar eens te zeggen, daar is niks mis mee. De natuur heeft zijn grenzen en dat geldt ook voor je lichaam als kind, als puber. Dus gaat het om het uitdagen, risico's nemen, op je bek gaan, maar het op je bek gaan moet natuurlijk begrenst zijn. Kijk, echt iets breken of nog erger, dat is natuurlijk niet de bedoeling, dus de balans zoeken.

Vroeger klommen wij overal bovenop, daar krijgen kinderen zelfvertrouwen van," betoogt Henk. "Kinderen worden veel te veel beschermd tegenwoordig. Je hoort dat ze veel meer last hebben van astma en allergieën en dat is allemaal omdat het lichaam te weinig geoefend is, te weinig buiten geweest. Ze worden netjes verzorgd, maar in mijn ogen is de omgeving te netjes."

Wat staat hem voor ogen als het Hagenpark gerealiseerd is? "Dat mensen met een groen hart er graag naar toe gaan, dat je daar echt buiten kunt spelen met je hele hart, ziel en lijf. En als jij het leuk vindt om een roggeakkerterij daar te maken, dan maak jij een roggeakkerter en als je het leuk vindt als Syrische vluchteling om daar een druiventuin te beginnen, dan begin je een druiventuin. Als IVN'er begin je er een vlindertuin en heb je een schoolklas, dan begin je er een schooltuin. Maar allemaal mensen die buiten bezig willen zijn, die daar elkaar opzoeken, daar hun hobby kunnen botvieren in gezamenlijkheid. In die gezamenlijkheid moet je het vinden."

Vrienden van Natuurhus Almelo

Gouden vrienden van Natuurhus Almelo

- Accountantskantoor Wansink & partner
- BJZ.nu bestemmingsplannen
- Gemeente Almelo
- Huize Almelo
- Kees Smit Tuinmeubelen
- Mentink Advies
- Netwerkschool ROC van Twente
- Provincie Overijssel
- Rabobank Noord Twente
- Saxion HBO Bouwkunde
- Stichting Almelo Parkstad
- Stichting Plattelands Ontwikkeling Almelo
- Trivium Meulenbelt Zorg
- VanMarleWitbreuk BV
- Voskamp Zonnepanelen
- Waterschap Vechtstromen
- Woningstichting Beter Wonen
- Woningstichting St Joseph

Vrienden van Natuurhus Almelo

- Aannemersbedrijf J. ter Horst
- Aermast Holland BV
- AOC
- Asito
- Bartels Ingenieurs
- Benadvido
- Benchmark electronics
- Bibliotheek Almelo
- Bleekkerk
- BLM Architecten BNA –
- Bouwmeester Vastgoed
- Brusse & Masselink Advocaten
- Cogas Duurzaam
- Duurzaam Netwerk Almelo
- Engberink Technische Installaties
- Gebr. Löwik Bouw- en Betonbedrijf B.V.
- GGD
- Giesen architectuur
- Groen Links
- Han's Natuurvoeding
- Hegeman Bouw
- Hof 88
- Indiëcomité
- Installateur Van Kooten
- Kinderopvang De Cirkel
- Lions
- Löwik Installatietechniek
- Nielz
- Notariskantoor Bolding
- Pilkington glas
- Regio Twente
- Schröder Bouw Management
- Scoop
- Sensata
- Sesamacademie
- Slingerbeurs
- Soweco
- Stichting De Klup Twente
- Stichting Pioneering
- StraC Communicatieadvies
- Studio WDG
- Subsidie-adviesbureau Considium
- Twente Milieu
- UT Twente
- Wetenschapswinkel
- VAC Almelo
- Vereniging Vakopleiding Bouwberoepen Almelo en omstreken
- Weidevogel Reclameproducties
- Weppster
- Wessels Print en Sign
- Woningstichting Mijande
- ZorgAccent (Woonzorgcentrum De Hofkamp)

Vriend worden?

Wilt u ook VRIEND worden van het Natuurhus Almelo? Meld u aan via www.natuurhusalmelo.nl/vrienden.

Wie werken mee aan Natuurhus Almelo?

Kijk op www.natuurhusalmelo.nl/organisatie voor meer informatie over het bestuur en de verschillende betrokken werkgroepen.

Niet weggooien

Heeft u het Natuurhusblad Almelo gelezen? Gooi het niet weg, maar leg het bijvoorbeeld in de wachtkamer van uw huisarts of therapeut of in de huis-

kamer van een sportvereniging, wijkcentrum of bibliotheek. Zo hebben meer mensen leesplezier! Alvast bedankt voor uw medewerking!

Natuurhus Natuurhus Almelo

Het Magazine Natuurhus is een gezamenlijke uitgave van:

AstronA

AstronA (Astronomie onderwijs Almelo) is een groep van vijf enthousiaste amateur-astronomen die met hun interesse en kennis van sterrenkunde willen delen met jong en oud in en om Almelo. Zij geven lezingen en verzorgen lessen waarbij uiteraard ook telescopen niet ontbreken. Leden van AstronA kunnen deelnemen aan de activiteiten.

www.astrona.nl

Imkersvereniging 't Iemenschoer

't Iemenschoer is de imkersvereniging van Almelo en omstreken en is een van de 220 afdelingen van de Nederlandse bijenhoudersvereniging NBV. Hoofddoel is het bevorderen van de bijenteelt door onder andere voorlichting op scholen en markten, organisatie van thema-avonden en begeleiding van nieuwe imkers die naast een persoonlijk mentor traditiegetrouw hun eerste bijenvolk van de vereniging krijgen.

www.iemenschoeralmelo.nl

IVN

Het Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid (IVN) is een vereniging van vrijwilligers en beroepskrachten die streeft naar meer natuur en een betere kwaliteit van het milieu, door middel van voorlichting en educatie. Almelo is een van de 180 IVN-afdelingen die in Nederland actief zijn. IVN Almelo organiseert cursussen en activiteiten. Leden ontvangen het kwartaalblad 'Mens & Natuur'.

www.natuurhusalmelo.nl

Groei & Bloei

Groei & Bloei maakt mensen bewust en enthousiast voor een groene omgeving in en rondom huis en in de natuur in het algemeen. De vereniging Groei & Bloei heeft landelijk 147 afdelingen. De afdeling Almelo en omstreken organiseert informatie-avonden, excursies, workshops, cursussen, plantenruildagen, open tuinenweekenden en buitenlandse tuinenreizen. Leden ontvangen het maandblad 'Groei & Bloei'.

www.almelo.groei.nl

KNNV

De Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging (KNNV) is een landelijke vereniging voor veldbiologie. De leden houden zich actief bezig met natuurbeleving, natuurstudie en natuurbescherming. KNNV organiseert excursies, lezingen, dia- en film-avonden. Er is ook een inventarisatiewerkgroep actief. Leden ontvangen het kwartaalblad 'Natura'. De afdeling Almelo bestaat al meer dan 100 jaar en was de eerste KNNV-afdeling in Twente.

www.knnv.nl/twenthe

Nivon

Nivon Almelo is een afdeling van het Nederlands Instituut voor Volksontwikkeling en Natuurvriendenwerk (Nivon). Het Nivon is er voor iedereen die zichzelf en anderen wil versterken in de zoektocht naar een eerlijke en groene toekomst. Leden ontvangen het kwartaalblad 'Toorts' en korting op het verblijf in Nivonaccommodaties in binnen- en buitenland.

www.nivon.nl

Vriend

Als vriend van de Stichting Natuurhus of als lid van één van de deelnemende verenigingen heeft u vele voordelen:

- U steunt het project Natuurhus, dat geld nodig heeft om het gebouw in het Hagenpark te kunnen realiseren.
- Deelnamemogelijkheid aan de lokale activiteiten van alle verenigingen tegen dezelfde voorwaarden als de leden.
- U kunt vrijwilliger worden bij een van de vele werkgroepen en u zo verdiepen in wat u interesseert.

- U ontvangt 4 x per jaar het gezamenlijke Natuurhus-magazine per post.
- U ontvangt periodiek een digitale nieuwsbrief.
- Gratis koffie, thee en fris (kleine groepen) in het Tijdelijk Natuurhus (bij normaal gebruik, ter beoordeling van het bestuur).

Wilt u vriend worden van de Stichting Natuurhus voor minimaal € 24,- per jaar? Dat kan! Meld u aan als Vriend op de website www.natuurhusalmelo.nl.

*Een nieuwe pas
aanvragen*

*tijdens uw
lunchpauze.*

Met onze online diensten kunt u meer dan u denkt.

De meeste bankzaken regelt u makkelijk en snel online. Gewoon op het moment dat u dat wilt. Dus ook het aanvragen van een nieuwe bankpas heeft u via rabobank.nl of de Rabo Bankieren App in een handomdraai geregeld.

Ga naar www.rabobank.nl/zelfregelen of de Rabo Bankieren App

Rabobank

Een aandeel in elkaar

Koperwiek

AQUA
Comfort
WATERBEHANDELINGSTOEBEHOEVEN

**leverancier van, zuiver,
zacht en
zinnenprikkelend water**

15 jaar garantie

Uw voordelen:

- Glanzend sanitair
- Kalkaanslag verdwijnt
- Nazemen douchecabine overbodig
- Langere levensduur van apparatuur
- Geen ontkalkingsmiddelen meer nodig
- Besparing in de portemonnee
- Heerlijke thee zonder aanslag
- Minder zeepverbruik
- Een zachte huid

Meer weten? Bel of mail Karst Rodenstein voor een vrijblijvend advies via 06-51065737 of karst@ikwilkalkvrijwater.nl en bezoek de website

www.ikwilkalkvrijwater.nl